

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. B.**, bývajúceho v M., zastúpeného JUDr. L. P., advokátom so sídlom v S., proti žalovanému **P. K.**, bývajúcemu v S., zastúpenému JUDr. A. D., advokátkou so sídlom v S., **o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke**, vedenej na Okresnom súde Senica pod sp. zn. 7 C 42/2010, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 9. októbra 2012 sp. zn. 9 Co 14/2012, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky

1/ **o d m i e t a** dovolanie proti zmeňujúcemu výroku rozsudku Krajského súdu v Trnave z 9. októbra 2012 sp. zn. 9 Co 14/2012 o náhrade trov prvostupňového konania,

2/ **z r u š u j e** rozsudok Krajského súdu v Trnave z 9. októbra 2012 sp. zn. 9 Co 14/2012 vo výroku o trovách odvolacieho konania a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Senica rozsudkom z 29. septembra 2011 č.k. 7 C 42/2010-137 žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti zmluvy o pôžičke (vo výške 350 000 Sk) uzavretej medzi účastníkmi konania 3. júla 2008, zamietol; žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1 667,22 € trov konania. V odôvodnení uviedol, že žalobca v konaní nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti uvedenej zmluvy o pôžičke (§ 80 písm. c/ O.s.p.), lebo v inom spore vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 10 C 52/2009 je riešená otázka plnenia tej istej zmluvy o pôžičke, v ktorom konaní sa ako predbežná otázka bude posudzovať platnosť, resp. neplatnosť zmluvy o pôžičke. V dôsledku toho súd prvého stupňa považoval žalobu za procesne neprípustnú, a preto ju zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave na odvolanie žalobcu rozsudkom z 9. októbra 2012 sp. zn. 9 Co 14/2012 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil vo veci samej a zmenil vo výroku o trovách konania tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 302,52 € trov konania. Rozhodol tiež o náhrade trov odvolacieho konania tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdzujúci výrok vo veci samej odôvodnil tým, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, lebo súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, jeho skutkové zistenia majú oporu vo vykonanom dokazovaní a sú správne právne posúdené. Výrok o náhrade trov prvostupňového konania zmenil z dôvodu nesprávneho určenia výšky trov. Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal z dôvodu, že si ich náhradu neuplatnil.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu, pokiaľ ide o výroky o náhrade trov prvostupňového ako i odvolacieho konania, podal žalovaný dovolanie, v ktorom namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v tejto časti založené na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poukázal na to, že odvolací súd nesprávne určil základnú sadzbu tarifnej odmeny, keď nesprávne pri rozhodovaní o náhrade trov prvostupňového konania aplikoval § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov, keďže hodnotu predmetu sporu možno vyjadriť v peniazoch. Podľa neho hodnota je definovaná v zmluve o pôžičke, t.j. sumou 11 617,87 € (350 000 Sk). Rozhodnutie odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania nepovažoval za správne z dôvodu, že v rámci odvolacieho konania si dodatočne uplatnil náhradu trov a tieto aj vyčíslil.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného navrhol dovolanie „zamietnuť“, nakoľko rozsudok odvolacieho súdu v dovolaním napadnutých výrokoch je správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, iba ak to zákon pripúšťa.

Žalovaný napadol rozsudok odvolacieho súdu v dvoch jeho výrokoch: 1/ v zmeňujúcom výroku o trovách prvostupňového konania, a 2/ vo výroku o trovách odvolacieho konania.

I keď je v prejednávanej veci napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a keďže žalovaný dovolaním napadol výroky tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jeho dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O.s.p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide (mediiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalovaného proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu o trovách.

Dovolanie žalovaného by mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa z tohto dôvodu neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky vád taxatívne v ňom

vymenovaných; iné procesné vady konania alebo nesprávnosti rozhodovania, i keby k nim v konaní došlo, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia.

1. Pokiaľ ide dovolanie žalovaného proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách prvostupňového konania, dovolateľ v dovolaní nenamietal, že by v konaní došlo k procesným vadám konania v zmysle § 237 O.s.p.; dovolací súd vady tejto povahy v dovolacom konaní nezistil.

Žalovaný v dovolaní odvolaciemu súdu vytýka, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Z uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru o procesnej neprípustnosti dovolania žalovaného proti zmeňujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách prvostupňového konania. Jeho mimoriadny opravný prostriedok v danej časti preto odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúci proti výroku rozhodnutia, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

2. Pokiaľ ide o dovolanie žalovaného proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania, dovolací súd zistil, že v tejto časti je konanie odvolacieho súdu postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyčísliť trovy konania do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia a pod.).

Podľa § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu z 29. decembra 2011 (č.l. 151 spisu) nežiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania, ale že dodatočne podaním z 9. januára 2012, doručeným odvolaciemu súdu 12. januára 2011 (viď č.l. 172 spisu) náhradu trov odvolacieho konania uplatnil a tieto aj vyčísliť sumou 333,54 €. Odvolací súd vyhlásil vo veci rozsudok dňa 9. októbra 2012, ktorý vo výroku o trovách odvolacieho konania znel tak, že „žalovanému sa nepriznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania“ a bol odôvodnený tak, že „v odvolacom konaní bol úspešne brániacim sa účastníkom žalovaný, trovy odvolacieho konania si ale neuplatnil, preto odvolací súd vyslovil, že žalovanému sa právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva“.

Ak odvolací súd na včas podané písomné podanie žalovaného, obsahujúce uplatnenie náhrady trov odvolacieho konania spolu s ich vyčíslením, neprihliadol (nie je dôležité, z akého dôvodu sa tak stalo, napr. či to bol dôsledok nedostatkov v organizácii práce súdnej kancelárie), a táto skutočnosť bola rozhodujúca pre rozhodnutie o trovách odvolacieho konania, bolo konanie pred ním postihnuté vadou spočívajúcou v odňatí možnosti žalovaného konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená procesná vada zakladá vždy prípustnosť dovolania a zároveň je aj dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, lebo rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov odvolacieho konania, zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. januára 2013

JUDr. Daniela Sučanská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková